

คู่มือปฏิบัติทำงาน

การจัดตั้งศูนย์เทียบภัยและฝ้าระวัง
สถานการณ์ทางสังคม
กลไกกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ทางสังคมในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อวิถีในการดำรงชีวิตของประชาชน ทำให้วิถีการดำรงชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป รวมถึงสถานการณ์ภัยทางสังคม ที่มีความหลากหลาย มีรูปแบบใหม่ๆ เช่น แก๊งคอลเซ็นเตอร์ การหลอกลวงในรูปแบบออนไลน์ การหลอกลวงโอนเงิน เป็นต้น ซึ่งสถานการณ์ภัยทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันนี้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชน ทำให้เกิดการสูญเสียทรัพย์สิน เงินทอง ประชาชนจึงต้องมีการตั้งรับ เพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อจากภัยทางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม จึงเป็นกลไกที่สำคัญในการให้ความช่วยเหลือประชาชน ลดการสูญเสีย ทั้งทรัพย์สินและชีวิต มีระบบการเฝ้าระวัง การแจ้งเตือนภัยทางสังคมรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลภัยทางสังคมที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ เกิดการตั้งรับ การเตรียมพร้อมรับมือกับภัยทางสังคมที่เกิดขึ้น การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม กลไกกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมที่ดี ศึกษากระบวนการจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมและค้นหา รูปแบบและแนวทางการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-11 ให้เกิดเป็นรูปธรรม เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนให้กับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กลุ่มการวิจัยและการพัฒนาระบบเครือข่าย

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มิถุนายน 2565

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	
สารบัญ.....	
1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	3
2. วัตถุประสงค์การศึกษา.....	5
3. กลุ่มเป้าหมาย.....	5
4. ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
5. พื้นที่ดำเนินการ.....	6
6. ขั้นตอนการดำเนินการ.....	7
7. กรอบแนวคิดการศึกษา.....	8
8. การจัดสรรขนาดตัวอย่าง.....	9
9. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	11
10. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	12
11. สรุปผลการศึกษา.....	13
12. Mode การจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม กลไกกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	32
13. รูปแบบการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม	33
14. Mechanism ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม	34
15. การขับเคลื่อนกลไก ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทาง สังคม กลไกกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	42
16. ระบบแพลตฟอร์มศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม	46

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบันมีปรากฏการณ์ภัยทางสังคมต่างๆที่เกิดขึ้น ปัญหาทางสังคมที่มีความหลากหลาย สภาพปัญหาที่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น ซึ่งจากสถิติการให้บริการศูนย์ช่วยเหลือสังคมสายด่วน 1300 ในปี พ.ศ. 2561 มีผู้มาใช้บริการขอความช่วยเหลือรวมจำนวนทั้งสิ้น 94,820 ราย เฉลี่ย 266 ราย/วัน ปีพ.ศ. 2562 มีผู้มาใช้บริการขอความช่วยเหลือรวมจำนวนทั้งสิ้น 129,497 ราย เฉลี่ย 355 ราย/วัน และในปี 2563 มีผู้มาใช้บริการขอความช่วยเหลือรวมทั้งสิ้นจำนวน 377,740 ราย เฉลี่ย 1,032 ราย/วัน (ที่มาของข้อมูล : สถิติการให้บริการศูนย์ช่วยเหลือสังคมสายด่วน 1300 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปี 2561-2563) โดยสถานการณ์ปัญหาความเดือดร้อนของผู้มาติดต่อแจ้งเหตุ ขอความช่วยเหลือ สามารถจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย 5 ประเภท ได้แก่ กลุ่มเด็ก กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ใหญ่ กลุ่มคนพิการ และกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีปัญหาหลากหลายไปในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เช่น ปัญหาการยื่นขอรับเงินอุดหนุนเลี้ยงดูเด็ก การเลี้ยงดูเด็ก เด็กถูกทำร้าย เด็กถูกละเมิดทางเพศ ครอบครัวยากจน ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง/ไม่มีคนดูแล ปัญหาคนเร่ร่อน ขอดาน ปัญหาจดทะเบียนคนพิการยื่นคำขอรับเบี้ยความพิการและขออุปกรณ์ความพิการ เป็นต้น ซึ่งในบางปัญหาที่เผชิญเราสามารถหลีกเลี่ยงป้องกันและเฝ้าระวังตนเอง ครอบครัวและสังคมรอบข้างได้ แต่ในบางปัญหาบางสถานการณ์ก็อยู่นอกเหนือความคาดหมายได้ ดังนั้นมาตรการในการเฝ้าระวังและเตือนภัยจึงเป็นมาตรการที่สำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตและนำไปสู่ความสงบสุขของสังคม ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม จึงเป็นเครื่องมือในการบ่งชี้สถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการป้องกันและร่วมกันแสวงหาทางแก้ไขไม่ให้เกิดผลกระทบในวงกว้างหรือลดความถี่ ความรุนแรง โดยแจ้ง/ประกาศให้สาธารณะคนในสังคมสามารถรู้เท่าทันปัญหา มีความเสี่ยงน้อยลง หรือไม่ต้องเผชิญกับปัญหา และเกิดความปลอดภัยและมั่นคงในการดำรงชีวิตมากยิ่งขึ้น

จากภัยคุกคามทางสังคมที่กระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปัจจัยและเหตุผลดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้น สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 จึงมีความสนใจศึกษาารูปแบบการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม กลไกกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมที่ดี ศึกษากระบวนการบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม และค้นหารูปแบบแนวทางการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-11 ให้เกิดเป็นรูปธรรม และจัดทำข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมให้กับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนั้นการสร้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม โดยมีสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-11 ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่มีศักยภาพนั้นจะประกอบด้วย รูปแบบการรายงานสถานการณ์ทางสังคมและฐานข้อมูลทาง Electronic, Warning Center ที่มีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

3. กลุ่มเป้าหมาย

- 1) ผู้บริหารในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 2) ผู้บริหารองค์กรที่มีศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม
- 3) บุคลากรผู้ปฏิบัติงานศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม
- 4) ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4. ประโยชน์ที่ได้รับ

1

1. ได้รูปแบบและแนวทางการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

2

2. ต้องค์ประกอบและระบบบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

3

3. ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ที่จะนำเสนอต่อสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

5. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ในความรับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-11

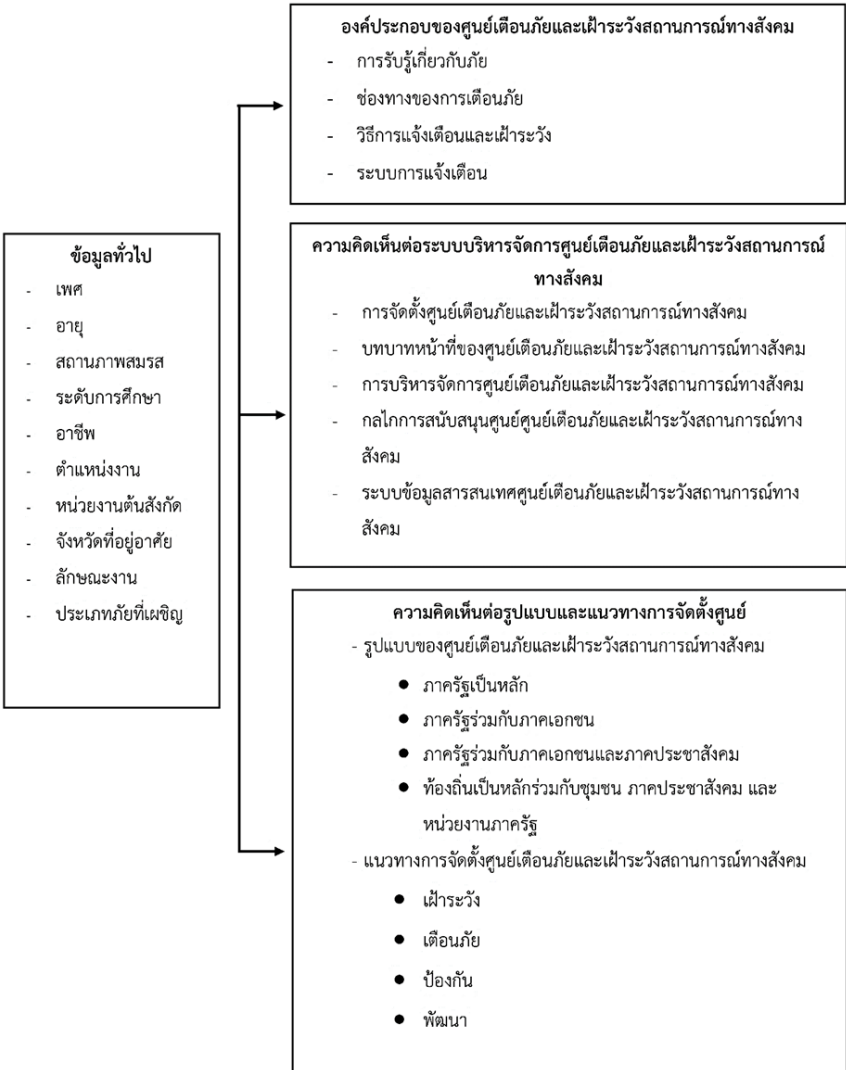

6. ขั้นตอนการดำเนินการ

- 1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ทบทวนวรรณกรรม บทความ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2) จัดประชุมสร้างความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและร่วมวางแผนการวิจัยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
- 3) ศึกษาดูงานศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังทางสังคมเพื่อศึกษาการทำงาน การบริหารจัดการศูนย์ และช่องทางในการกระจายข่าวสารแก่ชุมชน สังคม
- 4) จัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ
- 5) จัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ
- 6) ขออนุมัติจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
- 7) จัดประชุมชี้แจงเครื่องมือเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล
- 8) ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ
- 9) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ
- 10) รวบรวมและวิเคราะห์ผลการจัดเก็บข้อมูล
- 11) สรุปผลการวิจัย
- 12) จัดเวทีวิพากษ์ผลการวิจัย
- 13) จัดทำรูปเล่มงานวิจัยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

7. กรอบแนวคิดการศึกษา

8. การจัดสรรขนาดตัวอย่าง

การกำหนดตัวอย่างสำหรับกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย 3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ที่ 1. กลุ่มครัวเรือนจำนวน 1,100 ครัวเรือน 2.ผู้บริหารองค์กรที่มีศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมและผู้บริหารในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Specific Sampling) จำนวน 180 คน เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งสิ้น 165 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ทั้งสิ้น 15 คน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

ตารางที่ 1 จังหวัดที่ถูกสุ่มเป็นตัวอย่างและจำนวนครัวเรือนในแต่ละจังหวัดที่ต้องเก็บรวบรวมข้อมูล

สำนักงาน	จังหวัดตัวอย่าง	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนในตัวอย่าง
สสว. 1	ปทุมธานี	486,261	48
	พระนครศรีอยุธยา	279,535	28
	สระบุรี	236,200	24
สสว. 2	ฉะเชิงเทรา	273,574	25
	ชลบุรี	632,489	57
	สระแก้ว	201,702	18
สสว. 3	กาญจนบุรี	249,261	32
	นครปฐม	370,517	48
	ประจวบคีรีขันธ์	154,434	20

สำนักงาน	จังหวัดตัวอย่าง	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนในตัวอย่าง
สสว. 4	นครราชสีมา	775,859	61
	ยโสธร	158,679	13
	สุรินทร์	335,796	26
สสว. 5	ขอนแก่น	518,865	57
	หนองคาย	132,654	15
	มหาสารคาม	254,844	28
สสว. 6	กาฬสินธุ์	239,320	29
	มุกดาหาร	100,282	12
	อุบลราชธานี	492,960	59
สสว. 7	นครสวรรค์	325,394	51
	ลพบุรี	246,567	38
	สิงห์บุรี	67,903	11
สสว. 8	ตาก	155,114	23
	พิษณุโลก	311,586	46
	สุโขทัย	207,291	31
สสว. 9	เชียงราย	380,842	63
	พะเยา	157,335	26
	แม่ฮ่องสอน	66,343	11
สสว. 10	นครศรีธรรมราช	479,770	67
	ภูเก็ต	161,266	22
	ระนอง	80,470	11

สำนักงาน	จังหวัดตัวอย่าง	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนในตัวอย่าง
สสว. 11	นราธิวาส	172,659	21
	พัทลุง	169,890	21
	สงขลา	465,535	58
รวม			1,100

9. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1) เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในส่วนของงานวิจัยเชิงปริมาณ ได้มีการสร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสารทางวิชาการต่างๆ ประกอบกับการประชุมร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อสร้างแบบสอบถามที่สามารถตอบโจทย์และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ภัยสังคมที่ประสบพบเจอในพื้นที่ วิธีการดำเนินงาน เมื่อเกิดเหตุภัยสังคม การรับรู้องค์ประกอบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ความคิดเห็นต่อระบบบริหารศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ความคิดเห็นต่อรูปแบบและแนวทางการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม โดยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการ Try-out เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว

2) เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เป็นแบบประเด็นคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำไปสู่การเพื่อศึกษาองค์ประกอบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม และเพื่อศึกษาระบบบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายคือเจ้าหน้าที่ในองค์กร หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการเตือนภัย และเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

เป็นแบบประเด็นคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำไปสู่การเพื่อศึกษาองค์ประกอบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมที่ดี และเพื่อศึกษาระบบบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายคือ หัวหน้าหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดปกครองส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ

10. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเริ่มจากการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากนั้นจะพิจารณาการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แผนภูมิวงกลม แผนภูมิแท่ง และฮิสโตแกรม ใช้สถิติพรรณนาประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติอนุมานเป็นการทดสอบไคสกำลังสอง

11. สรุปผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์(Applied Research) ศึกษาโดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-methodology) ซึ่งการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นแบบสำรวจกับประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ประชากรคือ ครั้วเรือนทุกครั้วเรือนในประเทศไทย โดยมีตัวอย่างจังหวัดทั้งหมด 33 จังหวัดและสุ่มตัวอย่างครั้วเรือนทั้งหมด 1,100 ครั้วเรือนและการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 165 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึก(in-depth interview) จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี Mixed – Methods และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ผลการศึกษามีดังนี้

ผลการศึกษา เชิงปริมาณ

1) ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้านเพศพบว่า ร้อยละ 56.20 เป็นเพศหญิงและร้อยละ 41.10 เป็นเพศชาย ด้านอายุพบว่าอายุสูงสุดของกลุ่มตัวอย่าง คืออายุ 88 ปี อายุต่ำสุดของกลุ่มตัวอย่างคือ อายุ 13 ปี และอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 40.09 ปี

ด้านสถานภาพการสมรสพบว่าร้อยละ 49.30 ของกลุ่มตัวอย่าง มีสถานภาพการสมรสคือ การสมรสแล้วมากที่สุดรองลงมาร้อยละ 42.30 มีสถานภาพเป็นโสด และร้อยละ 4.60 เป็นการหย่าร้าง ระดับการศึกษาพบว่าร้อยละ 41.30 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือร้อยละ 27.80 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. และร้อยละ 13.30 ของกลุ่มตัวอย่าง จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

**ผลการศึกษา
เชิงปริมาณ**

1) ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป(ต่อ)

ด้านอาชีพพบว่าร้อยละ 24.10 ของกลุ่มตัวอย่างมี อาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาคือร้อยละ 17.70 มีอาชีพเกษตรกร และร้อยละ 17.40 ของกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพรับราชการ

2) ผลการศึกษาข้อมูลการเตือนภัย

ผลการศึกษาข้อมูลการเตือนภัยพบว่าร้อยละ 15.50 ของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้เฝ้าระวังภัยทางสังคม รองลงมาคือร้อยละ 15.10 เป็นผู้แจ้งเหตุ ร้อยละ 12.20 เป็นผู้ช่วยเหลือเบื้องต้น และมีร้อยละ 6.70 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้คัดกรองการประสพภัยทางสังคมในพื้นที่พบว่าร้อยละ 24.40 ประสพภัยโรคอุบัติใหม่เช่น โควิด -19 รองลงมาร้อยละ 22.00 ของกลุ่มตัวอย่างประสพภัยยาเสพติดและร้อยละ 14.00 ประสพภัยหนี้นอกระบบ ข้อสังเกตพบว่ามีร้อยละ 3.10 ของกลุ่มตัวอย่างประสพภัยการค้ำมนุษย์

การเคยประสพภัยทางสังคมพบว่า ร้อยละ 73.60 ของกลุ่มตัวอย่างไม่เคยประสพภัย มีเพียงร้อยละ 26.40 เคยประสพภัยทางสังคม ผลการศึกษาการดำเนินการเมื่อเกิดภัยทางสังคมพบว่า ร้อยละ 21.30 ของกลุ่มตัวอย่างแจ้งเจ้าหน้าที่ที่ใกล้ที่สุด รองลงมา ร้อยละ 16.90 ของกลุ่มตัวอย่าง ประสานงานบุคคลที่เกี่ยวข้องและร้อยละ 12.70 ของกลุ่มตัวอย่าง

**ผลการศึกษา
เชิงปริมาณ**

ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

2) ผลการศึกษาข้อมูลการเตือนภัย

หน่วยงานเตือนภัยทางสังคมในพื้นที่พบว่า ร้อยละ 61.8 ของกลุ่มตัวอย่างตอบว่ามีหน่วยงานเตือนภัยทางสังคมในพื้นที่และร้อยละ 38.2 ตอบว่าไม่มี ผลการศึกษาการดำเนินงานของหน่วยงานต่อการเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม 3 ลำดับได้แก่ ร้อยละ 22.50 ของกลุ่มตัวอย่างมีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน แต่ทำได้น้อย รองลงมาร้อยละ 21.50 มีนโยบายระดับพื้นที่แต่ไม่ชัดเจน และร้อยละ 14.00 ขาดการจัดการ บริหารข้อมูลภัยทางสังคมในระดับพื้นที่ และร้อยละ 7.70 ไม่มีนโยบาย ด้านภัยทางสังคม

หน่วยงานหรือบุคคลที่ติดต่อเมื่อเกิดภัยธรรมชาติพบว่ามีร้อยละ 19.00 ของกลุ่มตัวอย่างแจ้งผู้ใหญ่บ้าน,กำนัน รองลงมา ร้อยละ 17.20 แจ้งผู้นำชุมชน และร้อยละ 14.20 แจ้งสถานีตำรวจ ข้อสังเกตพบว่ากลุ่มตัวอย่างจะติดต่อห้องที่มีที่ตั้งอยู่ใกล้กับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด

3) ผลการศึกษาการรับรู้องค์ประกอบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

กลุ่มตัวอย่างรับรู้บทบาทหน้าที่ของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม โครงสร้างและองค์ประกอบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม และการรับรู้ภัยทางสังคม (ร้อยละ 97.67, 95.78 และร้อยละ 91.30 ตามลำดับ) ก็สังเกตพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 87.39 รับรู้วิธีการแจ้งเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมน้อยที่สุด

ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

4) ความคิดเห็นต่อระบบบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อระบบบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ ศูนย์เตือนภัยควรกำหนดกลไกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ กระบวนการดำเนินงาน ที่มีความชัดเจนรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47) รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับประเด็นศูนย์เตือนภัยควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในทุกภาคีเครือข่าย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46) และการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ควรมีการศึกษาว่า วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการดำเนินงานของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมก่อน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42)

ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

ภาพรวมผลการศึกษาบทบาทหน้าที่ของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดในทุกข้อ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43) โดยเฉพาะประเด็นที่ศูนย์เตือนภัยมีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้เสียหายหรือได้รับผลกระทบจากภัยทางสังคม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61) รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ศูนย์เตือนภัยฯ มีหน้าที่สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนให้มีความรู้เท่าทันภัยสังคม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51) และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับมากที่สุดว่า หน้าที่หลักของศูนย์เตือนภัยฯ คือ การเป็นศูนย์ข้อมูลเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในระดับพื้นที่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43)

ผลการศึกษา**เชิงปริมาณ**

ภาพรวมผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดในทุกข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.41 กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับศูนย์เตือนภัยควรมีแผนกลยุทธ์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45) รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่า ศูนย์เตือนภัยฯ ควรได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากกระทรวง พม. และภาคส่วนต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และควรมีการออกแบบระบบข้อมูลสารสนเทศการเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43, 4.42 ตามลำดับ)

ภาพรวมผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อกลไกการสนับสนุนศูนย์ฯ เตือนภัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและทุกข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 โดยเฉพาะ 3 ประเด็นหลักได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับมากที่สุดในประเด็น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ถือเป็นกลไกระดับพื้นที่ในการเตือนภัยและเฝ้าระวังทางสังคม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43) รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดเช่นกันในประเด็นกลไกคณะทำงานในระดับจังหวัดมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการทำงานการเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในระดับพื้นที่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40) และในประเด็นกลไกระดับชาติมีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายด้านการเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38)

ผลการศึกษา**เชิงปริมาณ**

ผลการศึกษา เชิงปริมาณ

ภาพรวมผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อระบบข้อมูลสารสนเทศศูนย์เตือนภัยฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ในภาพรวมและในทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.49 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่า ข้อมูลการเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมควรเข้าถึงง่าย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51) รองลงมา กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับมากที่สุดว่า ศูนย์เตือนภัยฯ ควรมีการวิเคราะห์ภัยทางสังคมและสถานการณ์ใหม่ที่จะเกิดขึ้นเพื่อนำมาใช้กำหนดทิศทางการป้องกันภัยทางสังคมรูปแบบใหม่ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50) และศูนย์เตือนภัยฯ ควรมีการเก็บข้อมูลสถิติของผู้เสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากภัยทางสังคม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48)

ภาพรวมผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบและแนวทางการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม พบว่ามี 4 รูปแบบ โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและรายข้อ โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดในรูปแบบท้องถิ่นเป็นหลักร่วมกับชุมชนภาคประชาสังคมและหน่วยงานภาครัฐ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48) รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดกับรูปแบบภาครัฐร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37) และรูปแบบภาครัฐเป็นหลัก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32)

ข้อสังเกตของผู้ศึกษา พบว่า รูปแบบของศูนย์เตือนภัยฯ ที่จัดตั้งควรเป็นการพัฒนาความร่วมมือกับหลายภาคส่วน

ผลการศึกษา เชิงปริมาณ

ผลการศึกษา เชิงปริมาณ

ผลการศึกษาแนวทางการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดทั้งในภาพรวมและรายข้อ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่า ศูนย์เตือนภัยฯ ควรมีภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ท้องถิ่น ชุมชน รวมถึงอาสาสมัครเตือนภัยและเฝ้าระวังทางสังคม รวมทั้งควรมีการพัฒนาความรู้และทักษะดิจิทัลในการทำงานของศูนย์เพื่อตอบสนองสถานการณ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48, 4.48) รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่า ศูนย์เตือนภัยฯ ควรมีบทบาทหน้าที่ เฝ้าระวัง เตือนภัย ป้องกัน พัฒนา และให้ความช่วยเหลือประชาชน ผู้เสียหายหรือผู้ได้รับผลกระทบจากภัยทางสังคม และควรมีการกำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนการทำงานของศูนย์เตือนภัยฯ ไปในทิศทางเดียวกัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47, 4.47)

5) ความเกี่ยวพันระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับการประสพภัย ทางสังคม

ผลการศึกษาพบว่าเพศอาชีพมีความ เกี่ยวพันกับการประสพภัยทางสังคมโดยมีค่า Sig เท่ากับ 0.003 และ 0.000

ผลการศึกษา เชิงปริมาณ

ผลการศึกษา เชิงปริมาณ

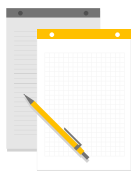
ผลการศึกษาค้นประกอบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม พบว่า องค์ประกอบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ประกอบด้วย การรับรู้ภัยทางสังคม ช่องทางการเตือนภัยทางสังคม วิธีการแจ้งเตือนและเฝ้าระวังภัยทางสังคม ระบบการแจ้งเตือนภัยทางสังคม โครงสร้างและองค์ประกอบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม และบทบาทหน้าที่ของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม พบว่าด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ภัยทางสังคมผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ว่าการหลอกลวง หลอกขายของออนไลน์ หลอกลวงให้กู้เงินออนไลน์ถือเป็นภัยทางสังคมมากที่สุด (ร้อยละ 98.64) ด้านช่องทางการเตือนภัยทางชุมชนควรประกอบด้วย ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เสียงตามสายมากที่สุด (ร้อยละ 98.45)

ผลการศึกษา

เชิงปริมาณ

ด้านวิธีการแจ้งเตือนและเฝ้าระวังภัยทางสังคมเห็นว่า ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ พฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชน การใช้ความรุนแรงในครอบครัว ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินและการค้ามนุษย์ มากที่สุด (ร้อยละ 96.62) ด้านระบบการแจ้งเตือนภัยทางสังคม ศูนย์เตือนภัยฯ ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ชัดเจน มากที่สุด (ร้อยละ 94.54) ด้านโครงสร้างและองค์ประกอบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม อาสาสมัครควรเป็นองค์ประกอบหนึ่งของคณะกรรมการศูนย์เตือนภัยฯ ระดับชุมชน มากที่สุด (ร้อยละ 98.66) และด้านบทบาทหน้าที่ของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยทางสังคม มากที่สุด (ร้อยละ 98.90)

รูปแบบและแนวทางการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ในสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-11 ได้แก่ ความคิดเห็นต่อรูปแบบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม และความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมพบว่า ความคิดเห็นต่อรูปแบบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมประเด็นที่ระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ ให้ท้องถิ่นเป็นหลักร่วมกับชุมชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานภาครัฐ (ร้อยละ 56.35) และความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมประเด็นที่ระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ 3) ศูนย์เตือนภัยฯ ควรมีภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ท้องถิ่น ชุมชน รวมถึงอาสาสมัครเตือนภัยและเฝ้าระวังทางสังคม (ร้อยละ 55.91)

ผลการศึกษา
เชิงปริมาณ

ระบบบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ความคิดเห็นต่อกลไกการสนับสนุนศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม และความคิดเห็นต่อระบบข้อมูลสารสนเทศศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ศูนย์เตือนภัยฯ ควรกำหนด กลไก บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ กระบวนการดำเนินงานที่มีความชัดเจน รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ (ร้อยละ 56.18)

**ผลการศึกษา
เชิงคุณภาพ**

ความคิดเห็นต่อบทบาทหน้าที่ของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ศูนย์เตือนภัยฯ มีหน้าที่สร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับประชาชนให้มีความรู้เท่าทันภัยทางสังคม (ร้อยละ 55.32) ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ประเด็นเห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ ศูนย์เตือนภัยฯ ควรได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และภาคส่วนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 54.55) ความคิดเห็นต่อกลไกการสนับสนุนศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ถือเป็นกลไกระดับพื้นที่ในการเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม (ร้อยละ 53.27) และความคิดเห็นต่อระบบข้อมูลสารสนเทศศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ข้อมูลการเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ควรเข้าถึงง่าย (ร้อยละ 59.64)

ผลการศึกษา เชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นที่สอดคล้องตรงกันในทิศทางเดียวกันว่าควรมีการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม เพื่อป้องกัน แก้ไข ภาวะวิกฤติที่บั่นทอนความมั่นคงในชีวิตของประชาชน

การจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ควรมีการศึกษารูปแบบและวิธีการทำงานของหน่วยงานที่มีลักษณะการดำเนินการเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ทั้งศูนย์เตือนภัยภายในประเทศและศูนย์เตือนภัยในต่างประเทศ ที่มีรูปแบบการดำเนินการที่มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาศึกษาและวางแนวทางการสร้างต้นแบบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม มีการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด การดำเนินงานแบบ Real time ข้อมูลมีการเคลื่อนไหวและอัปเดตตลอดเวลา นอกจากนี้ควรมีประเด็นการเตือนภัยหรือการเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ในประเด็นหลักๆ ให้มีความชัดเจนและมีประเด็นเสริมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ในส่วนของการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ไปสู่การแจ้งเตือนภัยทางสังคม ควรมีช่องทางการได้มาซึ่งข้อมูลทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม รวมถึงข้อมูลที่มาจากประชาชนทั่วไป

ผลการศึกษา เชิงคุณภาพ

ผลการศึกษา เชิงคุณภาพ

ทัศนคติของผู้บริหารต่อการดำเนินงานของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ควรมีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม มีหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานอย่างเฉพาะเจาะจง มีความเชี่ยวชาญในงานที่เกี่ยวกับการเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการสังคมสงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุข เป็นต้น และต้องมีการร่วมมือกันกับหน่วยงานในพื้นที่ในระดับท้องถิ่นที่ประสานข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว โดยศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ควรเป็นศูนย์ฯ ที่ป้องกัน เฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากภัยในรูปแบบต่างๆ

บทบาทหน้าที่ ของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

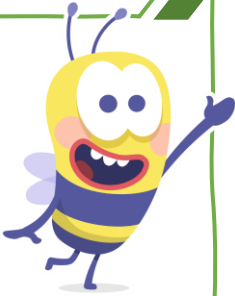
เป็นศูนย์กลางการทำงานแบบบูรณาการที่ต้องมีข้อมูลและการตัดสินใจ และการสั่งการอย่างชัดเจน ควรมีการรายงานสถานการณ์ทางสังคมได้จริง ควรมีลักษณะของการรวบรวมข้อมูลที่น่าเชื่อถือเป็นปัจจุบันและทันสมัย หยิบใช้งานได้ทันที ดังนั้นควรมีการบูรณาการงานข้อมูลด้านสังคมที่เป็นประเด็นเชิงพื้นที่ของแต่ละจังหวัดที่มาจากหน่วยงานที่เกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตในชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของกระทรวง ซึ่งข้อมูลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ความยากจน ความเจ็บป่วย การศึกษา ความยุติธรรม การคุ้มครองสิทธิ เป็นต้น

ผลการศึกษา เชิงคุณภาพ

ผลการศึกษา
เชิงคุณภาพ

รูปแบบของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นที่สอดคล้องตรงกันในทิศทางเดียวกันว่าควรมีการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นศูนย์ใหญ่ และมีโครงข่ายศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม คือ สสว.1 - 11 เป็นหน่วยงาน ส่งต่อข้อมูล ทั้งรับ - ส่ง

ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ควรมีรูปแบบการดำเนินการที่ชัดเจน มีความรวดเร็วในการแจ้งเตือนภัยทางสังคม การแจ้งเตือนภัยในกรณีเร่งด่วน ควรมีช่องทางการสื่อสารหรือการส่งสารที่รวดเร็ว การดำเนินการประสานงานและลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือได้อย่างทันที่ว่ามีหน่วยประสานในพื้นที่ที่ครอบคลุมและทั่วถึง และผู้ประสานงานหรือส่งต่องานควรมีองค์ความรู้และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ มีความคล่องตัวในการดำเนินการ

กลไกการดำเนินงานของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

1) กลไกการดำเนินงาน

ผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้ข้อมูล ให้ความเห็นที่สอดคล้องกัน ในทิศทางเดียวกันว่าศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ถือเป็นกลไกการคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) ให้กับ ประชาชนที่ประสบภัยทางสังคม พบว่า กลไกการดำเนินงานควรมี องค์ประกอบดังนี้

ผลการศึกษา
เชิงคุณภาพ

ผลการศึกษา
เชิงคุณภาพ

- กลไกระดับท้องถิ่น ควรมีศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมระดับตำบล ที่มีสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ท้องถิ่นจังหวัด อาสาสมัครกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ที่มีอยู่ในชุมชน ตำบล ของแต่ละจังหวัด

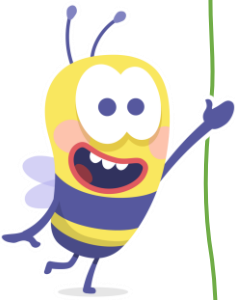
- กลไกระดับจังหวัด ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม (สตภ.พม.) ควรมีทีมงานสนับสนุนที่ประกอบด้วย สถิติจังหวัด ตำรวจ ศึกษาธิการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด สภาหอการค้า เกษตรจังหวัด ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด ศูนย์ยุติธรรมจังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ

2) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล “ภัยสังคม” ต้องมีความกระชับ เข้าใจง่าย ทันสมัย ทันเวลา และนำระบบดิจิทัลมาใช้ ประชาสัมพันธ์ ถึงข้อดีในการมีศูนย์นี้ และข้อเสียของการไม่มีศูนย์นี้ ควรมีการ ออกแบบข้อมูลที่ต้องการภาพรวมจากส่วนกลาง และนำไปวิพากษ์ ร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลแล้วนำมาใช้ ร่วมกันได้ จากนั้นอาจนำไปวิพากษ์ระดับภาค พื้นที่เพื่อปรับแก้ไข เพิ่มเติมในส่วนที่พื้นที่ต้องการนอกเหนือจากส่วนกลาง นำสำรวจใน รูปแบบ Google Form ให้หน่วยงานในพื้นที่ตอบ แล้วรวบรวมข้อมูล นำมาวิพากษ์กันอีกครั้ง เพื่อให้เกิดการยอมรับ และประกาศใช้ร่วมกัน ข้อมูลศูนย์เตือนภัย อาจมีที่ทำการในระดับหมู่บ้าน ชุมชน เพื่อให้ ประชาชนช่วยแจ้ง เช่น เด็กพิการ ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง คนเร่ร่อน บุคคลสูญหาย เป็นการสร้างการมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของข้อมูล รวมถึงเป็นการสอบถามข้อมูลความเป็นจริงไปด้วย เครื่องมือทาง เทคโนโลยีที่ควรนำมาใช้รวบรวมข้อมูล ใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ขั้นตอน ในการทำงานน้อย ตอบสนองได้ทันที Google Form ที่ใช้ร่วมกันได้ทุก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการมีระบบวิเคราะห์ประเมินผลออกเป็น สถิติตัวเลข สามารถนำเสนอภาพรวมได้ทันที

ผลการศึกษา
เชิงคุณภาพ

ช่องทางในการสื่อสารควรมีการสื่อสารแบบ Two-way communication ในกรณีเร่งด่วน สามารถประสานและให้ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว รับแจ้งเรื่องแล้วสามารถมีระบบที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ภายในเวลาที่กำหนด เครื่องมือทางเทคโนโลยีที่ควรนำมาใช้รวบรวมข้อมูล เป็นระบบ AI และระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Real Time

ผลการศึกษา
เชิงคุณภาพ

ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ควรมีประเด็นหลักที่ชัดเจนว่ากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต้องมุ่งเป้าไปในประเด็นใดบ้าง เพราะหน่วยงานภาครัฐต่างๆ มีศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังในหลากหลายประเด็นแล้ว เช่น การเตือนภัยทางสภาพอากาศ การเตือนภัยพิบัติ การเตือนภัยด้านสุขภาพ การเตือนภัย ด้านการเกษตรและปศุสัตว์ เป็นต้น ดังนั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรหาประเด็นหลัก หรือหา Position ที่ชัดเจนว่าเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการเป็นไปในแนวทางใด ประเด็นหลักใดบ้าง

ผลการศึกษา
เชิงคุณภาพ

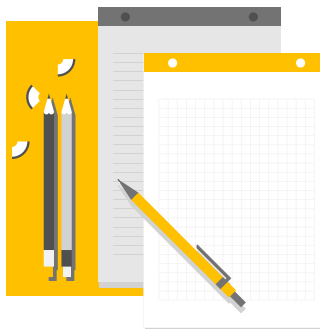

ผลการศึกษา
เชิงคุณภาพ

3) การบริหารข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศของการเตือนภัยทางสังคม

มีระบบดิจิทัล ที่เข้าถึงได้ง่าย สะดวก ทุกที่ทุกเวลา มีระบบการเตือนภัย ข้อมูลควรมีความน่าเชื่อถือ มีการอ้างอิงแหล่งที่มา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ การบริหารข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศของการเตือนภัยทางสังคม ควรมีระบบของการบูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ให้มีมาตรฐานกลางในการจัดการข้อมูล กระบวนการให้แต่ละขั้นตอนมีความชัดเจน ตั้งแต่การสังเคราะห์/ตรวจสอบข้อมูล การประมวลผล การสรุปข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ

4) โครงสร้างของระบบเทคโนโลยีและดิจิทัล

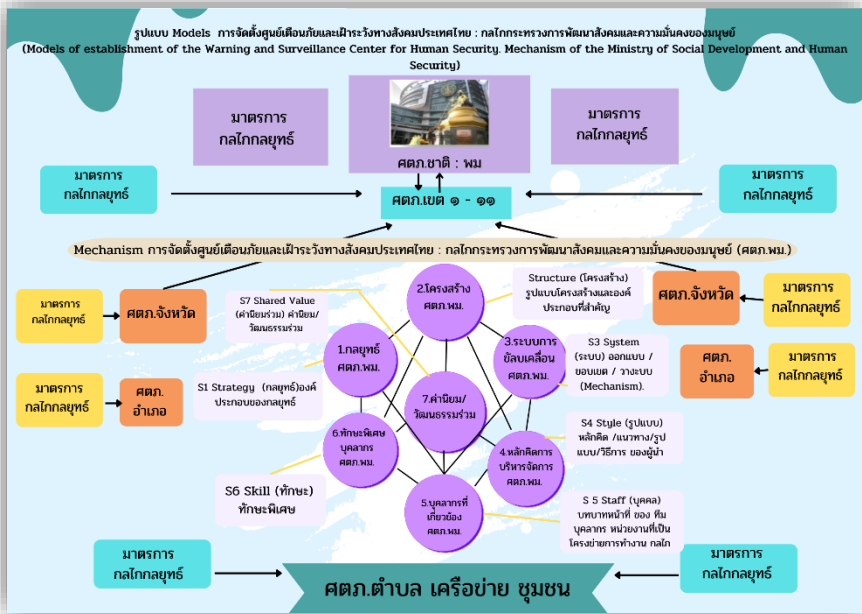
โครงสร้างของระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ควรมีการวางแผน และเสนอแนะความเห็นจากหลายๆ ส่วนราชการ และ หน่วยงานเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญด้านเครื่องมือแบบดิจิทัล เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมและนำมาใช้ได้จริง ส่งผลให้เกิดการ นำมาใช้แก้ไข และหาแนวทางป้องกันสถานการณ์ทางสังคมต่าง ๆ โครงสร้างต้องไม่ใหญ่เกินไป มีความคล่องตัว ข้อมูลเป็นปัจจุบัน น่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกหน่วยงาน ด้าน เทคโนโลยีควรพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งความสะดวกในการ ใช้งาน ปริมาณข้อมูลที่ต้องนำเข้าแพลตฟอร์ม การประมวลผลต่อ ระดับชั้นความลับ ด้านงบประมาณควรประมาณการหรือ คำนึงถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มในอนาคต เพื่อให้เข้ากับ สถานการณ์ทางสังคม

ผลการศึกษา
เชิงคุณภาพ

Mode การจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม กลไกกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

Model การจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม กลไกกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

รูปแบบการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ดังนี้

1. จัดตั้งโดยรัฐเป็นเจ้าของ
2. จัดตั้งโดยรัฐและเอกชน
3. จัดตั้งโดยรัฐเอกชนประชาสังคม
4. จัดตั้งโดยรัฐเอกชนประชาสังคมและท้องถิ่น

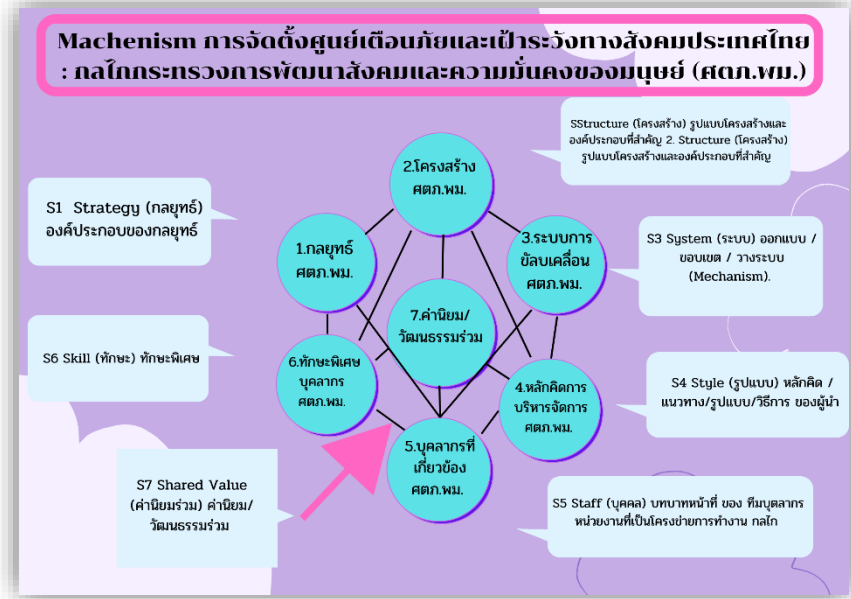
รูปแบบการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

จากรูปแบบการจัดตั้ง ดังกล่าวข้างต้น การจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมกลไกกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มี Mechanism ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ได้ดังนี้

Mechanism ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

1. กลยุทธ์ (Strategy)

- 1) วางกลยุทธ์การสร้างเครือข่ายเพื่อเป็นกลไกในการ รับ - ส่ง ข้อมูล
- 2) วางกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการองค์กร ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม วางโครงสร้างศูนย์เตือนภัย ฯ ให้สอดคล้องตอบสนองยุทธศาสตร์และนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และยุทธศาสตร์ชาติ
- 3) วางกลยุทธ์ด้านการจัดการภายในภาวะวิกฤติฉุกเฉิน ระยะกลาง และระยะยาว ควรแสวงหารูปแบบการปฏิบัติ การแข่งขันที่มีคุณภาพสูงสุดโดยเฉพาะการแข่งขันในกรณีเร่งด่วน

- 4) วางกลยุทธ์ด้านการให้ความช่วยเหลือ การเยียวยา มีระบบปฏิบัติการกู้ภัย
- 5) การบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ประสบภัยทางสังคม ควรมีกระบวนการเชื่อมโยงการพัฒนาศักยภาพของประชาชน ครอบครัว และสังคม
- 6) วางกลยุทธ์ด้านการฟื้นฟูสภาพ มีแผนการปฏิบัติการที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
- 7) กลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเตือนภัยทางสังคมที่มีประสิทธิภาพ
- 8) กลยุทธ์ด้านการบริหารเชิงนโยบายระหว่างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานในสังกัดของกระทรวง และหน่วยงานในระดับชาติ
- 9) กลยุทธ์ด้านการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และการยอมรับศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม
- 10) กลยุทธ์ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี ระบบปฏิบัติการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. การออกแบบโครงสร้างองค์กร (Structure of a warning and surveillance center)

2.1 ระดับชาติ ควรมีการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในระดับชาติ โดยมีการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ดังนี้

- 1) โครงสร้างทางเทคโนโลยีดิจิทัล ทันสมัย มีระบบเทคโนโลยีที่ครบครัน
- 2) โครงสร้างระบบบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมต้องไม่ใหญ่เทอะทะเกินไป มีความคล่องตัว
- 3) โครงสร้างฐานข้อมูล ข้อมูลต้องเป็นปัจจุบัน น่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกหน่วยงาน
- 4) ควร จัดทำยุทธศาสตร์การบริหาร ยุทธศาสตร์งบประมาณ ทรัพยากร ระบบเทคโนโลยี ที่จะต้องใช้ให้ละเอียด แบบ Two -Way

2.2 ระดับเขต ควรมีการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในระดับเขต โดยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-11 เป็นหน่วยงานหลัก มีหน้าที่รับผิดชอบข้อมูล การส่งต่อข้อมูลข่าวสาร คัดกรองข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลภัยให้เกิดความน่าเชื่อถือ ประสานขับเคลื่อนการดำเนินงานกับจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ แบบ Two-Way

2.3 ระดับจังหวัด ควรมีการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในระดับจังหวัด 76 จังหวัด โดยแต่ละจังหวัดเป็นหน่วยงานเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมและบูรณาการร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ นโยบายร่วมกันแบบ Two-Way

2.4 ระดับอำเภอ ควรมีการจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในระดับอำเภอ โดยมีหน้าที่ในการบริการรับ-ส่งข้อมูล ข่าวสารเตือนภัยในระดับอำเภอแบบ Two-Way

3. ระบบการบริหาร

3.1 ระบบการบริหาร (ปัจจัยนำเข้า)

1) ปัจจัยนำเข้า การแสวงหาข้อมูลภัยทางสังคม จำแนกประเภทของภัยทางสังคม ด้านเศรษฐกิจ อาชญากรรม การละเมิดกฎหมาย เทคโนโลยี สื่อออนไลน์ การละเมิดทางเพศ ความรุนแรงทางครอบครัว ภัยจากธรรมชาติ

2) ออกแบบกระบวนการรวบรวมนำเข้าข้อมูลภัยจากพื้นที่มายังศูนย์เตือนภัยฯ แบ่งงานตามพื้นที่ ลักษณะองค์กร

3) ระบบการส่งต่อและช่องทางการส่งต่อข้อมูลภัยจากพื้นที่ มายังศูนย์เตือนภัยฯ

4) ระบบการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลภัยทางสังคมที่เชื่อมโยงได้ระบบอิเล็กทรอนิกส์

5) การตรวจสอบข้อมูล เพื่อความน่าเชื่อถือ โดยมีแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้

3.2 ระบบการบริหาร (กระบวนการ)

- 1) การคัดกรองข้อมูล ทบทวนข้อมูล อ้างอิงข้อมูล สร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูล ภาพรวมจากส่วนกลางและนำไปวิเคราะห์ร่วมกับกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ออกแบบระบบการวิเคราะห์ ด้วยหลักวิชาการให้มีความเท่าทันต่อสถานการณ์ทางสังคมทุกมิติ ข้อมูลต้องทันสมัย และใช้งานได้ทันที เป็นปัจจุบัน บ่งชี้พื้นที่เกิดภัยทางสังคม รูปแบบของภัยทางสังคม ความเสี่ยง และวิธีการรับมือ ปรับตัว ที่รอดพ้นจากภาวะภัยทางสังคม ป้องกันปัญหาเพื่อลดความเสี่ยง และข้อมูลที่มีมาตรฐาน
- 3) การรับรองข้อมูล เพื่อความน่าเชื่อถือ จากผู้ทรงคุณวุฒิ คณะบุคคลที่เชี่ยวชาญจากภายในและภายนอก
- 4) ระบบการบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยฯ โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระบบการเงินและงบประมาณ กฎหมาย อำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหาร
- 5) วางระบบการนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ ไปจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ควรมีรูปแบบและช่องทางที่สอดคล้อง ทันสมัย รวดเร็ว เข้าถึงง่าย

3.3 ระบบการบริหาร (ผลผลิต)

- 1) ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ
- 2) จัดทำระบบสารสนเทศที่แสดงให้เห็นเป็น ข้อความ ข่าวสาร รูปภาพ คลิปวิดีโอ สัญลักษณ์ที่สอดคล้อง กับกลุ่มเป้าหมาย ช่องทางการนำเสนอ วิเคราะห์สภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการรับรู้ของประชาชน และพื้นที่ที่เป็นเป้าหมายในการเตือนภัย
- 3) เสนอผลการวิเคราะห์ และ สารสนเทศ เพื่อให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญได้ ทบทวน พิจารณาให้การรับรอง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ แม่นยำ

3.4 ระบบการบริหาร (ผลกระทบที่เกิดขึ้น)

- 1) วิธีการรับมือกับภัยทางสังคม ต้องมีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า
- 2) ประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังภัยทางสังคมที่อาจเกิดขึ้น
- 3) ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ทันเวลา เพื่อป้องกันเหตุการณ์ภัยทางสังคมที่มีความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในสังคม
- 4) สามารถนำข้อมูลภัยทางสังคมไปวิเคราะห์ เพื่อเสนอเป็นแนวทาง แนวโน้มในการเฝ้าระวังสถานการณ์ภัยทางสังคมในอนาคตได้
- 5) การป้องกันไม่ทำให้ประชาชนตกเป็นเหยื่อ ทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย
- 6) การลดผลกระทบทางร่างกาย ความคิด และจิตใจของประชาชนผู้ประสบภัยทางสังคม
- 7) สร้างกระแสให้เกิดการตื่นตัวของประชาชน เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงภัยทางสังคมที่อาจเกิดขึ้น
- 8) การป้องกันภัยได้ก่อนเกิดการระดมระวางตัวและเตรียมรับมือกับภัยที่จะเกิดขึ้น
- 9) ลดต้นทุนทางโอกาส (Opportunity Cost) หากเกิดผลกระทบในสังคมให้ประชาชนได้ระดมระวาง
- 10) การสร้างกลไกในการให้ความช่วยเหลือ เยียวยา ประชาชนผู้ประสบภัยทางสังคม ที่มีความรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์

4 หลักคิด/แนวทาง/รูปแบบ/วิธีการ ของผู้นำองค์กร

1) การจัดตั้งศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ควรมีการสั่งการที่มีความรวดเร็ว มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในทุกภาคีเครือข่าย ประสานการดำเนินงาน การส่งต่อข้อมูลที่มีความทันสมัย มีระบบเทคโนโลยีที่มีความสะดวก เข้าถึงง่าย และมีบุคลากรที่มีศักยภาพ

2) โครงสร้างการบริหารของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ควรมีการให้ความเห็นร่วมกันระหว่างหน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยโครงสร้างต้องไม่ใหญ่เกินไป มีความคล่องตัว ข้อมูลเป็นปัจจุบัน น่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกหน่วยงาน

3) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านอุปกรณ์และโปรแกรมการใช้งานต่างๆ

4) บุคลากรควรมีความรู้ ความสามารถในการทำงานที่เท่าทันต่อสถานการณ์ทางสังคม สามารถวิเคราะห์ คาดการณ์สถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และทักษะการใช้เครื่องมือการทำงานกับภัยทางสังคมประเภทต่างๆ เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน

5) รูปแบบการบริหาร และความเป็นผู้นำของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม โครงสร้างของศูนย์เตือนภัยฯ ควรมีการวางโครงสร้างตำแหน่ง ทั้งระดับบริหาร และระดับปฏิบัติการ ต้องมีการวางกรอบการทำงานตามโครงสร้างตำแหน่งที่มีความชัดเจน

6) แบ่งเป็นโครงสร้างของงานบริหารภายในศูนย์เตือนภัยฯ และการปฏิบัติงานเชิงรุก

7) สร้างความตระหนักในสถานการณ์และความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้น โดยบูรณาการ คน ทรัพยากร สิ่งของ ข้อมูล เทคโนโลยี กับหน่วยงานภาคีเครือข่ายร่วมกัน

8) มีเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ นโยบายในการดำเนินงานของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมร่วมกัน ภายใต้ระเบียบ/กฎหมาย

9) มีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นที่ปรึกษาในการวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ภัยทางสังคมที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการให้คำปรึกษาในการร่วมกันแก้ไขปัญหาภัยทางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

10) สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-11 เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับ - ส่งต่อ ข้อมูลข่าวสาร คัดกรองข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลภัยทางสังคมให้เกิดความน่าเชื่อถือ ประสานหน่วยงานระดับจังหวัด เพื่อแสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภัยทางสังคมร่วมกับแหล่งข่าวในพื้นที่ 76 จังหวัด ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งมีกรอบการทำงานที่ชัดเจน

5. ทีมบุคลากร คณะบุคคล อำนาจ การตัดสินใจ

1) ผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน บูรณาการการทำงานร่วมกัน ในการกำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินงานของศูนย์เตือนภัยฯ

2) เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการประจำศูนย์เตือนภัยฯ ปฏิบัติหน้าที่รับข้อมูลภัยทางสังคม รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ มีศักยภาพ ประสานงาน การรวบรวมข้อมูล และส่งต่อข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

3) ผู้เชี่ยวชาญ ควรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้งบุคคลภายในกระทรวง พม. และภาคีเครือข่ายกระทรวงอื่นๆ ที่มีองค์ความรู้ ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงาน รวมถึงการให้ความเห็นต่างๆ ในการดำเนินงานของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม มีความเชี่ยวชาญในงานที่เกี่ยวกับการเตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการสังคมสงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุข หรือด้านอื่นๆ

4) คณะกรรมการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ในการทำหน้าที่กำกับ ดูแล วางแนวทางปฏิบัติ ในการดำเนินงานของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้ และมีความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานของศูนย์เตือนภัยฯ

6. Skill (ทักษะ) ทักษะพิเศษ

1) ทักษะทางสถิติ และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจัดทีมทำงานตามศักยภาพความสามารถ ระดับเทคนิค อุปกรณ์ งบประมาณ โดยแบ่งเป็น ระดับปฏิบัติการ ประสานงานในพื้นที่ ระดับฉุกเฉิน ระดับการตัดสินใจ

2) ทักษะทางการบริหาร สามารถบริหารจัดการศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ทั้งด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารทรัพยากรบุคคล การขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีศักยภาพในการเชื่อมโยงภารกิจของศูนย์เตือนภัยฯ ระดับชาติ ระดับเขต ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ

3) ทักษะการสร้างภาคีเครือข่าย มีภาวะผู้นำ ให้คุณค่าและความสำคัญกับบุคลากรในระดับต่างๆ มีพื้นฐานการปฏิบัติหน้าที่กับเครือข่าย ได้เป็นอย่างดี

4) ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำเป็นสื่อสารสนเทศได้อย่างเหมาะสมกับช่องทางการเผยแพร่ การรับรู้ของประชาชน เข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว

5) ทักษะความเชี่ยวชาญด้านกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ประเด็นทางสังคมเฉพาะ และทักษะด้านยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ

7. Shared Value (ค่านิยมร่วม) ค่านิยม/วัฒนธรรมร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การมีส่วนร่วมควรมีการดำเนินการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ โดยมีการทำงานแบบบูรณาการร่วมกับทุกกระทรวง กำหนดเป็นค่านิยมและความร่วมมือปฏิบัติการร่วมกัน เพื่อให้การขับเคลื่อนของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ได้รับการพัฒนาและยอมรับจากทุกภาคส่วน สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกับทุกภาคส่วน การบูรณาการคน ทรัพยากร สิ่งของ ข้อมูล เทคโนโลยี ร่วมกัน มีเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และนโยบายร่วมกัน ภายใต้ข้อระเบียบกฎหมายที่อำนวยความสะดวกต่อการทำงาน การมีค่านิยมที่สร้างพลังร่วมกัน เพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ของศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

การขับเคลื่อนกลไก

ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

การขับเคลื่อนกลไก ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม กลไกกระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกอบไปด้วย

1. ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมระดับประเทศ(กระทรวงการ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพหลัก)
 - ศูนย์เฝ้าระวัง
 - การพยากรณ์ทางสังคม
 - นโยบาย
 - มาตรการ
 - กลไก
 - กลยุทธ์

บทบาท

- นโยบาย
- แผน
- มาตรการ
- แนวทาง
- กำกับ

2. ศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมระดับเขต(สสว.1-11)

- ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศแต่ละจังหวัด
- ศูนย์ปฏิบัติการเตือนภัยระดับจังหวัด
- คณะกรรมการศูนย์เตือนภัยระดับจังหวัด
- ศูนย์บริหารภัยพิบัติ(ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน
(มท./ศธ./รง./อว./ภาคธุรกิจ)

บทบาท

- แผนปฏิบัติการ
- ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ
- ศูนย์บริหารข้อมูล

3. คณะกรรมการศูนย์เตือนภัยระดับจังหวัด

- ศูนย์บริหารภัยพิบัติฯ (ผู้ว่าฯเป็นประธาน)
- (มท./ศธ./รง./อว./ภาคธุรกิจ)
- พมจ. เป็นเลขาธิการคณะกรรมการระดับจังหวัด

บทบาท

- มีคู่มือการเตือนภัย
- มีแนวทาง
- มีกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานเตือนภัยเข้าพื้นที่
- ถอดบทเรียน
- ต้นแบบเตือนภัย

4. คณะกรรมการศูนย์เตือนภัยฯ ระดับอำเภอ

- ศูนย์บริหารภัยพิบัติฯ (นายอำเภอเป็นประธาน)

บทบาท

- มีคู่มือการเตือนภัย
- มีแนวทาง
- มีกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานเตือนภัยเข้าพื้นที่
- ถอดบทเรียน
- ต้นแบบเตือนภัย

5. คณะกรรมการศูนย์เตือนภัยฯ ระดับตำบล

- ศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล
- ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- ศูนย์บริการคนพิการในชุมชน
- ศูนย์ยุติธรรมชุมชน

บทบาท

- อบรมผู้ปฏิบัติงานศูนย์เตือนภัยสังคมระดับตำบล
- สนับสนุน ช่วยเหลือ
- ให้ข้อมูล
- ช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุ
- ป้องกัน

ระบบแพลตฟอร์มศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม

ระบบแพลตฟอร์มศูนย์เตือนภัยและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ประกอบไปด้วย การรับ-ส่งข้อมูล ประเด็นปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของ ประชาชนโดยทั่วไป โดยมีการดำเนินการส่งต่อข้อมูลไปยังจากโซเชียลมีเดีย ผ่านทางช่องทาง ศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300 ช่องทางหน่วยงานภาครัฐ กระทรวง 20 กระทรวง ผู้บริหาร บุคลากร และประชาชน

คณะผู้ดำเนินการวิจัย

ที่ปรึกษาโครงการ

ศาสตราจารย์ ระพีพรรณ คำหอม คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผศ.ดร.ประหยัด แสงงาม

อาจารย์ประจำภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

นายสนองวิชัย ภูวันทมาตย์

นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง

ของมนุษย์จังหวัดอ่างทอง

หัวหน้าโครงการวิจัย

นางสาวทัศนีย์ สุชีวกุล

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1

คณะผู้วิจัย

นักวิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1

นักวิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 2

นักวิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3

นักวิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4

นักวิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5

นักวิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 6

นักวิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 7

นักวิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 8

นักวิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 9

นักวิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10

นักวิจัยสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 11

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1
ที่อยู่ 1/2 หมู่ 2 ถ.รังสิต-นครนายก ต.รังสิต
อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี
รหัสไปรษณีย์ 12110

Phone: 02-5771887 Fax: 02-5776829/02-5772908
E-mail: Tps01@hotmail.com/Tps01@m-society.go.th
www.tps01.m-society.go.th

